

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2018-1-83 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 19-12/137-61
Karar Tarihi : 13.03.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Adem BİRCAN, Mehmet AYAN,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Şükran KODALAK

B. RAPORTÖRLER: Başak TEKÇAM, Abdullah ATEŞ, Kübra Dilara TANRIVER,
Esmâ AKSU

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Uluslararası Nakliyeciler Derneği
Nispetiye Cad. Seher Yıldızı Sok. No:10 34337 Etiler/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Karacan Grup Enerji Akaryakıt Petrol Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Hamzabeyli Gümrük Sahası, Lalapaşa, Edirne
- Aytürk Petrol Ürünleri Pazarlama A.Ş.
Bayrambey Mahallesi Gümrük Küme Evler 3/r İpsala, Edirne
- Can Enerji ve Akaryakıt Ürünleri Ltd. Şti.
Kapıkule Tır Gümrük Müdürlüğü Sahası Merkez/Edirne

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Bakanlar Kurulunca belirlenen Kapıkule, Hamzabeyli ve İpsala sınır kapılarında ÖTV ve KDV'den muaf bir şekilde akaryakıt satışı faaliyeti gösteren akaryakıt bayilerinin uyguladıkları yüksek fiyatlarla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesini ihlal ettikleri iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Ülke ihracatını desteklemek amacıyla 27.04.2006 tarihli ve 5493 sayılı "Özel Tüketim Vergisi Kanununda, Katma Değer Vergisi Kanununda ve Petrol Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen sınır kapılarında ÖTV ve KDV'den muaf akaryakıt satışına imkân tanındığı ve bu uygulama ile ihracat rejimi kapsamında yurtdışına çıkarılacak eşyayı taşıyan kamyon, çekici ve soğutucu ünitesine sahip yarı römorklara (araçların ve soğutucu ünitelerinin standart yakıt deposunu aşmamak kaydıyla) yakıt tedariki yapıldığı,
- Ayrıca 04.12.2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'na eklenen "Ek Madde 1: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından akaryakıt alt başlığı ve istasyonlu bayilik kategorisi altında verilen bayilik lisansı sahiplerince, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası kapsamında satışı yapılan akaryakıtın satış fiyatı, ilgili akaryakıt türünün edinme bedelinin yüzde sekizini aşamaz." hükmü ile ÖTV ve KDV'den muaf tutulmuş akaryakıt satışı yapacak istasyonların kâr marjının sınırlandırıldığı,

- Söz konusu edinme bedelinin, sınır kapısında yakıtı satacak olan kuruluşun yakıtı edinim bedelini ifade ettiği ve bu bedelin “rafineri fiyatı + EPDK farkı + nakliye bedeli” şeklinde hesaplandığı,
- Edinim bedelinin üzerine de maksimum %8’lik “dağıtıcı bayi kârı” eklenerek sınır kapılarındaki akaryakıt fiyatlarının belirlendiği,
- Bahsi geçen mevzuat hükümlerine karşın batı sınır kapılarındaki vergisiz akaryakıt satış fiyatları arasında ciddi satış fiyatı farklılıkları olduğu,
- Anılan tarihte diğer sınır kapılarıyla karşılaştırıldığında petrol dağıtım merkezlerine en uzun mesafede ve dolayısıyla en fazla nakliye maliyetine sahip kapı olan Gürbulak sınır kapısında bulunan istasyonun en düşük fiyatla satış yapan istasyon olduğu,
- 2018 yılının ilk dokuz ayında Batı sınır kapıları ile Gürbulak sınır kapısındaki ortalama vergisiz akaryakıt satış fiyatı arasındaki farkın 0,63 TL olduğu,
- Sadece Batı sınır kapılarından 2018 yılının ilk dokuz ayında çıkış yapan tenteli¹ ve frigorifik² araçların ödediği ilave yakıt fiyat farkının 257 milyon TL olduğu ve bu rakamın mevcut fiyat farkı üzerinden yıl sonuna kadar 360 milyon TL’yi bulacağı,
- Bahsi geçen 257 milyon TL’lik ilave maliyetin ihracatı pahalılaştırdığı, sektörde ekonomik kayıplara neden olduğu ve akaryakıt dağıtım şirketlerine haksız kazanç sağladığı,
- Söz konusu durumlar sebebiyle akaryakıtın ülke içinde vergili satış yapan istasyonlardan alınmasının daha kârlı hale geldiği, birçok taşımacı firmanın filo büyüklükleri doğrultusunda belirlenen iskontolar ile ülke içinden yakıt almayı tercih ettiği ve KDV iadesi sonrası oluşan fiyat farkının Batı sınır kapılarındaki fiyatların altında kaldığı,
- Bu durumun ihracatı teşvik etmek amacıyla getirilen uygulamanın teşvik etkisini ortadan kaldırdığı ve fahiş fiyatlar ile satış yapan firmaların sorgulanmasına sebep olduğu,
- Ayrıca Kapıkule sınır kapısındaki yakıt fiyatının diğer kapılara oranla çok daha yüksek olmasının alternatifsiz durumdaki tek bir akaryakıt tedarikçisi veya tek bir satış bayisi olmasından kaynaklandığı ve bu durumun mevcut mağduriyetlere sebep olduğu,
- Bahsedilen konunun aynı zamanda Hazine ve Maliye Bakanlığına, Ticaret Bakanlığına, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna (EPDK) iletildiği

ifade edilmiştir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 23.11.2018 tarih ve 8443 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 28.12.2018 tarih ve 2018-1-83/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu Rekabet Kurulunun (Kurul) 03.01.2019 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 19-02/10-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) İlgili karar uyarınca düzenlenen 05.03.2019 tarih ve 2018-1-83/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

¹ Tenteli araç: Kayar tavan ve kayar yan perdelerle donatılan sistemler ve yandan yüklemelerde kapaklı sistem ile çok kolay yüklemelere olanak sağlayan araçlardır.

² Frigorifik araç: Isı değişimine duyarlı gıda maddeleri, ilaçlar ve bazı kimyasal maddelerin taşınması için tasarlanıp imal edilen, duvar kalınlıkları ve izolasyon değeri taşınan malzemenin ısı değişimine duyarlılık boyutlarına bağlı olarak değişen ve bir soğutucu ünitesi bulunan karayolu taşıtına denir.

- (5) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; başvuru konusuna ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Öneraştırma Yapılan Teşebbüsler

- (6) Yürütülen öneraştırma kapsamında incelemeye konu sınır kapılarında akaryakıt satışı faaliyetinde bulunan akaryakıt bayilerine ilişkin bilgilere Tablo 1'de yer verilmektedir.

Tablo-1: Hakkında İnceleme Yürütülen Bayiler

Kara Sınır Kapıları	İli	Bayi Adı	Dağıtım Firması
Hamzabeyli	Edirne	Karacan Grup Enerji Akaryakıt Petrol Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Opet Petrolcülük A.Ş.
İpsala	Edirne	Aytürk Petrol Ürünleri Pazarlama A.Ş.	Opet Petrolcülük A.Ş.
Kapıkule	Edirne	Karacan Grup Enerji Akaryakıt Petrol Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (02.06.2018 tarihinden itibaren)	Petrol Ofisi A.Ş.
		Can Enerji ve Akaryakıt Ürünleri Ltd.Şti. (02.06.2018 tarihine kadar) ³	

I.2. İlgili Mevzuata İlişkin Bilgiler

- (7) Dosya konusunu oluşturan sınır kapılarında yapılacak akaryakıt satışlarına yönelik uygulanmakta olan ÖTV ve KDV istisnasının çerçevesini 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu (4760 sayılı Kanun), 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu (3065 sayılı Kanun) ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu (5015 sayılı Kanun) çizmektedir.

- 4760 sayılı Kanunu'nun 7/A maddesinde;

"MADDE 7/A – Kanuna ekli (I) sayılı listede yer alan 2710.19.43.00.11 ve 2710.20.11.00.11G.T.İ.P. numaralı malların⁴, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu hükümleri çerçevesinde; Cumhurbaşkanınca⁵ belirlenen sınır kapılarında, 4458 sayılı Gümrük Kanununun ihracat rejimi kapsamında yurt dışına çıkarılacak eşyayı taşıyan kamyon, çekici ve soğutucu ünitesine sahip yarı römorkların depolarına (araçların ve soğutucu ünitelerin standart yakıt deposu miktarlarını aşmamak kaydıyla) yalnızca yurt dışına çıkışlarında teslimi vergiden müstesnadır.

Maliye Bakanlığı, bu maddede düzenlenen istisnaya ilişkin usûl ve esasları belirlemeye, istisnayı bu maddeye göre işlem yapanlara verginin iadesi yöntemi ile uygulamaya yetkilidir."

- 3065 sayılı Kanunu'nun 14. maddesinin üçüncü fıkrasında;

³ Can Enerji ve Akaryakıt Ürünleri Ltd. Şti. 2 Haziran 2018 tarihi itibarıyla Karacan Grup Enerji Akaryakıt Petrol Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye devir olmuştur.

⁴ 04.06.2008 tarihli ve 5766 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle; bu maddede yer alan "2710.19.41.00.11, 2710.19.41.00.19, 2710.19.45.00.11 ve 2710.19.49.00.11 G.T.İ.P. numaralı" ibaresi "2710.19.41.00.11, 2710.19.41.00.18, 2710.19.45.00.11, 2710.19.45.00.12 ve 2710.19.49.00.11 G.T.İ.P. numaralı" şeklinde değiştirilmiş, takiben 13.02.2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunun 88. maddesiyle mezkur ibare "2710.19.41.00.11, 2710.19.41.00.13 ve 2710.19.45.00.12 G.T.İ.P. numaralı" şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu ibare de 21.03.2018 tarihli ve 7103 sayılı Kanun'un 58. Maddesiyle "2710.19.43.00.11 ve 2710.20.11.00.11 G.T.İ.P. numaralı" şeklinde değiştirilmiştir.

⁵ 2.7.2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 143. maddesiyle, bu fıkralarda yer alan "Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde ve "Bakanlar Kurulu" ibareleri "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

"3. 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu hükümleri çerçevesinde, Cumhurbaşkanınca⁶ belirlenen sınır kapılarında 4458 sayılı Gümrük Kanununun ihracat rejimi kapsamında yurt dışına çıkarılacak eşyayı taşıyan kamyon, çekici ve soğutucu ünitesine sahip yarı römorkların depolarına (araçların ve soğutucu ünitelerin standart yakıt deposu miktarlarını aşmamak kaydıyla) yalnızca yurt dışına çıkışlarında yapılacak motorin teslimi vergiden istisnadır.

Maliye Bakanlığı, bu istisna uygulamasına ilişkin usûl ve esasları belirlemeye yetkilidir."

- 5015 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinde:

"EK MADDE 1 – Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından akaryakıt alt başlığı ve istasyonlu bayilik kategorisi altında verilen bayilik lisansı sahiplerince, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7/A maddesi ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası kapsamında satışı yapılan akaryakıtların satış fiyatı, ilgili akaryakıt türünün edinme bedelinin yüzde sekiz fazlasını aşamaz."

düzenlemeleri yer almaktadır.

- (8) Bahse konu uygulama kapsamında ÖTV muafiyetine ilişkin detaylar ise Hazine ve Maliye Bakanlığının Özel Tüketim Vergisi (I) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği'nde (ÖTV Tebliği) düzenlenmektedir. Tebliğ'in "II. İSTİSNALAR VE VERGİ İNDİRİMİ" bölümünde "C.5. İhraç Malı Taşıyan Araçlara Motorin Tesliminde İstisna" başlığı altında yer alan 5.1. *İstisnanın Kapsamı* hükmü doğrultusunda, söz konusu istisnanın aşağıdaki tablolarda yer alan kara ve deniz sınır kapılarındaki gümrüklü sahalarda uygulanacağı belirtilmiştir⁷.

Tablo-2: Kara Sınır Kapıları

Sıra No	KARA SINIR KAPILARI	İli
1	Çıldır Aktaş	Ardahan
2	Dilucu	Iğdır
3	Gürbulak	Ağrı
4	Hamzabeyli	Edirne
5	İpsala	Edirne
6	Kapıköy	Van
7	Kapıkule	Edirne
8	Sarp	Artvin

Tablo-3: Deniz Sınır Kapıları

Sıra No	DENİZ SINIR KAPILARI	İli
1	Alsancak	İzmir
2	Ambarlı	İstanbul
3	Çeşme	İzmir
4	Derince	Kocaeli
5	Giresun	Giresun
6	İskenderun	Hatay

⁶ 02.07.2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 90. maddesiyle, bu fıkralarda yer alan "Bakanlar Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde ve "Bakanlar Kurulu" ibareleri "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

⁷ 07.04.2018 tarihli ve 30384 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ÖTV (I) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ'in (Seri No:3) 1. maddesi ile eklenen liste.

7	Karasu	Sakarya
8	Kepez	Çanakkale
9	Mersin	Mersin
10	Pendik	İstanbul
11	Samsun	Samsun
12	Tekirdağ	Tekirdağ
13	Trabzon	Trabzon
14	Yalova	Yalova
15	Zonguldak	Zonguldak

(9) Öte yandan, “5.2. Tanımlar” başlıklı bölümde yer verildiği üzere;

“Araç: Gümrük Kanununun ihracat rejimi kapsamında yurtdışına çıkarılacak eşyayı taşıyan ve Karayolu Taşıma Yönetmeliğinde belirtilen ve taşınan eşyanın durumuna göre C1, C2, L2 ve M3 yetki belgelerini haiz bir işletmeye kayıtlı taşıyıcıların (C1, C2, L2 ve M3 belgelerini haiz bir işletmeye kayıtlı olma şartı yalnızca Türk plakalı araçlar için geçerlidir); kamyon, çekici ve soğutucu ünitesine sahip yarı römorklarını,

Bayi: EPDK tarafından akaryakıt alt başlığı ve istasyonlu bayilik kategorisi altında verilen bayilik lisansı sahiplerini,

Motorin: Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listenin (A) cetvelinde (7/4/2018 tarihli ve 30384 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ÖTV (I) Sayılı Liste UGT’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğin (Seri No:3) 1 inci maddesi ile değiştirilen ibare) 2710.19.43.00.11 ve 2710.20.11.00.11 G.T.İ.P. numaraları ile yer alan malları”

Standart Yakıt Deposu: (24/06/2017 tarihli ve 30106 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ÖTV (I) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No:1) in 3 üncü maddesi ile değiştirilen tanım.) Gümrük Kanununun 167 nci maddesinin (9) numaralı fıkrasının (c) bendi hükmü kapsamında çıkarılan 29/9/2009 tarihli ve 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki 4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Kararın 95 inci maddesinde tanımlanan standart depolar kapsamında; TIR çekicilerinde 900, istiap haddi 15 tonun üzerinde olan kamyon ve tankerlerde 650, istiap haddi 15 tona kadar olan (15 ton dahil) kamyon ve tankerlerde ise 490 litreyi (25.01.2019 tarihli ve 30666 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ÖTV (I) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No:5) in 1 inci maddesi ile eklenen ibare) (son varış yeri Bulgaristan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olan araçlar için araç türü ayrımı yapılmaksızın 300 litreyi) aşmamak üzere (frigorifik depolardaki yakıt miktarı, ihraç malı taşıyan her bir araç türü için belirlenen bu miktar kadar ayrıca dikkate alınır.), istisna uygulanacak depoları”

ifade etmektedir.

(10) ÖTV Tebliği’nin devam eden hükümlerinde ise bayilerin ve dağıtıcıların istisna kapsamında yapacakları motorin teslimlerine ilişkin yükümlülükleri ayrıntılı bir şekilde yer almaktadır. Buna göre, araçlara istisna kapsamında yapılacak motorin teslimi, 58 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili Genel Tebliğ uyarınca ödeme kaydedici cihazın bağlı olduğu akaryakıt pompaları vasıtasıyla yapılabilmektedir. Bununla birlikte, istisna kapsamında motorin teslim edecek olan bayilerin, ödeme

kaydedici cihazlarını bağlatma ve lisans alma tarihleri ile ödeme kaydedici cihaz belgesi ve bayilik lisanslarının birer örneklerini istisna kapsamında motorin teslimine başladıkları tarihi takip eden 10 gün içerisinde, KDV yönünden bağlı buldukları vergi dairesine vermeleri gerekmektedir. Bayiler için öngörülen diğer yükümlülükler şunlardır:

- *Bayilerin sınır kapılarında ihraç malı taşıyan araçlara istisna kapsamında motorin tesliminde bulunabilmeleri için, bu Tebliğ ekinde olarak yer alan "İhraç Malı Taşıyan Araçlara Motorin Teslimine İlişkin Talep ve Taahhüname"yi iki örnek olarak düzenleyerek bir örneğini KDV yönünden bağlı bulunduğu vergi dairesine ikinci örneğini ise dağıtıcının kendisine, söz konusu malı ilk teslim aldıkları tarihten önce vermeleri gerekir.*
  - *Bayiler istisna kapsamında vergisiz olarak dağıtıcılardan satın alacakları motorinleri, kendi ihtiyaçları için kullanamayacakları gibi söz konusu bu motorinleri istisna kapsamı dışında satamaz ve devredemezler.*
  - *Bayiler istisna kapsamındaki motorinleri, yalnızca Gümrük Kanununun ihracat rejimi kapsamında yurtdışına çıkarılacak eşyayı taşıyan ve bu uygulamada tanımlanan araçların standart yakıt depolarına teslim ederler.*
  - *İstisna kapsamında araçlara motorin teslim eden bayiler, her bir teslimine ilişkin olarak; teslim edilen motorin ve ihraç malı taşıyan araçlara ilişkin bilgiler ile ihraç malının gümrük çıkış beyannamesi numarasını bu Tebliğ ekinde olarak yer alan "İhraç Malı Taşıyan Araçlara Vergiden İstisna Motorin Teslimine İlişkin Bildirim Formu"na işler. Takvim yılının birer aylık dönemleri itibariyle düzenlenen bu formun bir örneğinin, bayilerce işletme yetkililerince imzalanıp kaşe tatbik edilmek suretiyle onaylandıktan sonra takip eden ayın 10 uncu günü akşamına kadar dağıtıcıya verilmesi gerekir.*
  - *Bayiler, her takvim yılının 1'inci ve 2'nci altı aylık dönemleri itibariyle aylık bazda tespit edecekleri işletme stoklarında bulunan istisna kapsamındaki motorinlere ait stok bilgilerini, bu Tebliğ ekinde yer alan "Stok Bildirim Formu"na işlerler ve düzenlenen bu formun bir örneğini, işletme yetkililerince imzalanıp kaşe tatbik edilmek suretiyle onaylandıktan sonra anılan altı aylık dönemleri takip eden 10 gün içerisinde dağıtıcıya verirler.*
  - *Bayilerin bu istisna hükümlerinden yararlanabilmeleri için, Petrol Piyasası Kanununun ek 1'inci maddesinde yer alan hükümlere göre araçlara yaptıkları motorin teslimlerine ilişkin satış fiyatının, ilgili motorin türünün edinme bedelinin⁸ yüzde sekiz (%8) fazlasını aşmaması gerekir.*
- (11) Dağıtıcılar tarafından bayilere istisna kapsamında yapılacak motorin teslimine ilişkin düzenlemeler ise şu şekildedir:
- *Bayilere istisna kapsamında teslim edilecek olan motorini, yalnızca dağıtıcılar teslim edebilir.*
  - *Dağıtıcılar ithal ya da imal ettikleri motorini bayilere teslimlerinde, hesaplanacak ÖTV tutarını fatura bedeline dâhil etmez ancak fatura bedeline dâhil edilmeyen ÖTV tutarını düzenledikleri faturada gösterir.*
  - *Dağıtıcılar, rafinerilerden ÖTV ödeyerek satın aldıkları motorini istisna kapsamında bayilere teslim etmeleri halinde, teslim ettikleri motorine ilişkin olarak*

⁸ Edinme bedeli, dağıtıcının ilgili motorin türünü KDV, ÖTV ve benzeri vergiler hariç satış bedelidir.

bayiler adına düzenledikleri faturalarda, ödenen ÖTV tutarını teslim bedeline dahil etmez. Ancak bu tutarı faturada gösterir.

- Dağıtıcıların bu suretle yaptıkları teslimlere ilişkin tahsil etmediği ÖTV tutarları, aynı rafinericilerden daha sonra aldıkları mallar için hesaplanacak ÖTV tutarından mahsup edilebilir. Mahsup için, dağıtıcıların bayilere istisna kapsamında teslim ettiği motorine ilişkin düzenlediği onaylanmış fatura fotokopilerinin ekli olduğu listenin, rafinericilere verilmesi şarttır.

(12) KDV muafiyetine ilişkin detaylar ise Hazine ve Maliye Bakanlığının Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği'nde (KDV Tebliği) düzenlenmiştir. "C. TAŞIMACILIK İSTİSNASI" başlığı altında yer alan ilgili hükümler şu şekildedir:

"2. İhraç Malı Taşıyan Araçlara Motorin Teslimlerinde İstisna

3065 sayılı Kanunun (14/3) maddesiyle; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu hükümleri çerçevesinde, Bakanlar Kurulunca belirlenen sınır kapılarında 4458 sayılı Gümrük Kanununun ihracat rejimi kapsamında yurtdışına çıkarılacak eşyayı taşıyan kamyon, çekici ve soğutucu ünitesine sahip yarı römorkların depolarına (araçların ve soğutucu ünitelerin standart yakıt deposu miktarlarını aşmamak kaydıyla) yalnızca yurtdışına çıkışlarında yapılacak motorin teslimleri KDV'den istisna edilmiş, istisnanın uygulamasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi konusunda Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

Bu istisna uygulamasına ilişkin usul ve esaslar aşağıda belirlenmiştir.

...

2.2. İstisnanın Beyanı

Bu istisna kapsamındaki teslimler, KDV beyannamesinde yer alan "İstisnalar-Diğer İade Hakkı Doğuran İşlemler" kulakçığının, "Tam İstisna Kapsamına Giren İşlemler" tablosunda 315 kod numaralı "İhraç konusu eşyayı taşıyan kamyon, çekici ve yarı römorklara yapılan motorin teslimleri" satırı aracılığıyla beyan edilir. Bu satırın "Teslim ve Hizmet Tutarı" sütununa istisnaya konu teslim bedeli, "Yüklenilen KDV" sütununa bu teslimler dolayısıyla yüklenilen KDV tutarı yazılır.

İade talep etmek istemeyen mükellefler, "Yüklenilen KDV" sütununa ilişkin alana "0" yazmalıdır.

2.3. İade

İhraç malı taşıyan araçlara yapılan motorin teslimlerinden kaynaklanan iade taleplerinde aşağıdaki belgeler aranır:

- Standart iade talep dilekçesi
- İstisnanın beyan edildiği döneme ilişkin indirilecek KDV listesi
- İade hakkı doğuran işleme ait yüklenilen KDV listesi
- İadesi talep edilen KDV hesaplama tablosu
- Satış faturaları listesi
- İstisna kapsamında teslim edilen malların alış faturaları listesi
- 11 Seri No.lu ÖTV Genel Tebliği ekindeki "İhraç Malı Taşıyan Araçlara Vergiden İstisna Motorin Teslimine İlişkin Bildirim Formu" nun bir örneği

2.3.1. Mahsuben İade

Mükelleflerin bu işlemde kaynaklanan mahsuben iade talepleri yukarıdaki belgelerin ibraz edilmiş olması halinde miktarına bakılmaksızın vergi inceleme raporu, YMM raporu ve teminat aranmadan yerine getirilir.

2.3.2. Nakden İade

Mükelleflerin bu işlemde kaynaklanan ve 5.000 TL'yi aşmayan nakden iade talepleri vergi inceleme raporu, YMM raporu ve teminat aranmadan yerine getirilir. İade talebinin 5.000 TL'yi aşması halinde aşan kısmın iadesi, vergi inceleme raporu veya YMM raporuna göre yerine getirilir. Teminat verilmesi halinde mükellefin iade talebi yerine getirilir ve teminat, vergi inceleme raporu veya YMM raporu sonucuna göre çözülür."

I.3. İlgili Pazarlar

I.3.1. İlgili Ürün Pazarı

- (13) Yukarıda detaylı bir şekilde yer verilmiş olan mevzuat hükümleri doğrultusunda, hakkında önaraştırma yapılan bayiler, istisna kapsamındaki motorinleri, yalnızca 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun ihracat rejimi kapsamında yurtdışına çıkarılacak eşyayı taşıyan ve bu uygulamada tanımlanan araçların standart yakıt depolarına teslim edebilmekte; söz konusu bu motorinleri ne kendi ihtiyaçları için kullanabilmekte ne de istisna kapsamı dışında satabilmekte veya devredebilmektedir. Dolayısıyla, bu istisnanın ilgili mevzuat hükümlerince belirlenen tanıma uyan araçları kapsadığı, bu bağlamda söz konusu vergi istisnasından diğer tüketicilerin yararlanamayacağı anlaşıldığından, dosya konusu faaliyetlerin Cumhurbaşkanınca belirlenen sınır kapılarında faaliyet gösteren bayilerce gerçekleştirilen ve ihracat rejimi kapsamında yurt dışına çıkarılacak eşyayı taşıyan kamyon, çekici ve soğutucu ünitesine sahip yarı römorkların depolarına (araçların ve soğutucu ünitelerin standart yakıt deposu miktarlarını aşmamak kaydıyla) yalnızca yurt dışına çıkışlarda yapılacak olan vergiden istisna motorin teslimi ile sınırlı olduğu değerlendirilmektedir.
- (14) Bu çerçevede, ilgili ürün pazarı "ihraç malı taşıyan araçlara ÖTV ve KDV'den istisna olacak şekilde yapılan motorin perakende satışı" olarak tespit edilmiştir.

I.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (15) Önaraştırma kapsamında değerlendirmeye konu olan akaryakıt bayileri ile uygulamaları dikkate alındığında, ilgili coğrafi pazarın yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca belirlenen her bir sınır kapısı olarak ayrı ayrı ele alınması gerekmektedir. Bu doğrultuda, şikayete konu olan akaryakıt bayilerinin faaliyet gösterdikleri "İpsala sınır kapısı", "Kapıkule sınır kapısı" ve "Hamzabeyli sınır kapısı" ilgili coğrafi pazarlar olarak belirlenmiştir.

I.4. Önaraştırma Sürecinde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

I.4.1. Şikayetçi ile Yapılan Telefon Görüşmesinde Elde Edilen Bilgiler

- (16) Başvuru sahibi Uluslararası Nakliyeciler Derneği'nin (UND) İcra Kurulu Başkan Vekili (.....) ve İcra Kurulu Üyesi (.....) ile 13.02.2019 tarihinde yapılan telefon görüşmesinde şu hususlar ifade edilmiştir:
- İhracatı desteklemek amacıyla Türk veya yabancı fark etmeksizin ihracat beyannamesi taşıyan tüm tırlara sınır kapılarında ve ayrıca deniz sınır kapılarındaki limanlarda ihraç malı taşıyan tırlara RO-RO gemilerine binmeden

ÖTV'siz akaryakıt temini sağlandığı ve bu indirimlerin navlun fiyatlarını düşürerek ihracatı desteklediği,

- Vergi istisnası kapsamında alınabilecek yakıt miktarının tırların depo kapasitesine göre değişmekle beraber bazılarının 550 litre bazılarının ise 900 litre olduğu, bununla birlikte araçların termokinli olması durumunda frigo denilen (donmuş veya soğutulmuş gıda taşıyan araç) aracın içindeki teçhizatın da çalışması için ayrıca yakıt alınması gerektiği için 900+900 litreden 1800 litreye kadar yakıt alınabildiği,
- Bu tırların sadece gümrüklü sahadaki yetkilendirilmiş akaryakıt istasyonundan yakıt alabileceği,
- Kapıkule sınır kapısındaki vergisiz akaryakıt fiyatı yüksek hale geldiğinde yurtiçindeki vergili bir akaryakıt istasyonu ile anlaşarak, bu istasyonlardan toplu miktarda yakıt alınabildiği, bu anlaşmalarda öncelikle yakıt alım anlaşması yapıldığı ve karşılığında da istasyonun filo büyüklüğü doğrultusunda bir iskonto uygulandığı, örneğin firmanın vergili satış yapan istasyona bir yıl içerisinde belli miktarda yakıt almayı taahhüt ettiği, karşılığında %10 iskonto uygulamasına yönelik bir anlaşma imzalandığı,
- Bu tür anlaşmaların vergisiz istasyonlarda fiyatların çok yüksek olduğu dönemlerde tercih edildiği, firmaların vergisiz istasyonların yüksek fiyatları karşısında yakıtı yurtiçinden temin edip, %10 iskonto ve devletten de KDV iadesi aldıkları durumda oluşan fiyatın, sınır kapısındaki istasyon fiyatından daha avantajlı hale geldiği,
- Uygulanan bu yüksek fiyatların yılın belli dönemlerinde veya günlerinde olduğu, sınır kapılarındaki bayilerin ÖTV'siz satış yapmasına rağmen neredeyse vergi istisnasından faydalanmayan bayilerle aynı fiyata satış yaptığı,
- Gürbulak sınır kapısındaki akaryakıt bayisinin maliyetinin büyük olasılıkla aynı veya daha yüksek olmasına rağmen Kapıkule sınır kapısındaki bayinin neredeyse litre başına 1 TL fiyat farkı ile satış yaptığı,
- Her sınır kapısında vergi istisnasından muaf şekilde faaliyet gösteren bir akaryakıt bayisinin olduğu,
- Derneğe üye şirketlerin ihraç malı taşıyan araçlarının tamamının ilgili kanunda belirtilen araç kriterlerini taşıdığı,
- Türkiye'deki karayolu taşımacılığı için en önemli faktörlerden birinin sınır kapılarındaki akaryakıt bayileri olduğu ve alternatiflerinin olmadığı, bu bayilerin fiyatına göre navlun maliyetlerinin değiştiği, hangi kapıdan çıkılıyorsa o kapıdaki akaryakıt bayisinden alımın gerçekleştirildiği.

I.4.2. EPDK tarafından Gönderilen Bilgi ve Belgeler

(17) EPDK'dan 04.02.2019 tarih, 1522 sayılı yazı kapsamında istenilen bilgilere cevaben gönderilen 04.03.2019 tarih, 1543 sayılı ve 05.03.2019 tarih, 1591 sayılı yazılarda özetle;

- EPDK'nın 5015 sayılı Kanun kapsamında petrol piyasasında yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan temin olunan petrolün doğrudan veya işlenerek güvenli ve ekonomik olarak rekabet ortamı içerisinde kullanıcılara sunumuna ilişkin piyasa faaliyetlerinin şeffaf, eşitlikçi ve istikrarlı biçimde sürdürülmesi için yönlendirme, gözetim ve denetim faaliyetlerinin düzenlenmesini sağlamak ile görevlendirildiği,

- 5015 sayılı Kanun'a 27.04.2006 tarih ve 5493 sayılı Kanun ile eklenen Ek Madde 1 hükmü gereğince, EPDK tarafından akaryakıt alt başlığı ve istasyonlu bayilik kategorisi altında verilen bayilik lisansı sahiplerince satışı yapılan akaryakıtın satış fiyatının, ilgili akaryakıt türünün edinme bedelinin %8 fazlasını aşamayacağı, bu konuda kanun koyucu tarafından EPDK'nın yetkilendirildiği,
- Bu çerçevede yapılacak çalışma ve incelemenin Tarifeler Dairesi Başkanlığının görev, yetki ve sorumluluğu kapsamında olduğu, EPDK'nın konuya ilişkin olarak daha önce yapmış olduğu herhangi bir inceleme, çalışma veya alınmış bir kararı bulunmamakla birlikte, şu anda Rekabet Kurumu ile eşanlı olarak bir incelemenin başlatıldığı, ancak henüz nihayete ermediği,
- Vergi istisnası uygulamasına dair diğer bütün düzenlemeleri yapmaya ve akaryakıt türlerini belirlemeye yetkili kurumun Hazine ve Maliye Bakanlığı olduğu ifade edilmiş ve ihraç malı taşıyan araçlara vergiden istisna olacak şekilde motorin satışı yapılan sınır kapılarının İpsala, Hamzabeyli, Kapıkule, Gürbulak, Pendik, Mersin ve Çeşme olduğu belirtilerek, bayilerin satış fiyatları ve edinme bedelleri gönderilmiştir.

I.5. Değerlendirme

- (18) Kapıkule, Hamzabeyli ve İpsala sınır kapılarında ÖTV ve KDV'den muaf bir şekilde akaryakıt satışı faaliyeti gösteren akaryakıt bayilerinin aşırı fiyatlandırma yoluyla hakim durumlarını kötüye kullandıkları şeklindeki başvuru konusu iddialar 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 6. maddesi kapsamında incelenmiştir. Bu doğrultuda, ilk olarak söz konusu akaryakıt bayilerinin ilgili pazarlarda hâkim durumda olup olmadığının tespit edilmesi gerekmektedir.

I.5.1 Hakim Durum Tespiti

- (19) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde şikayete konu olan İpsala, Kapıkule, Hamzabeyli sınır kapılarında faaliyet gösteren akaryakıt bayilerinin her birinin, ilgili ürün pazarında, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca buldukları sınır kapılarında vergi istisnası kapsamında satış gerçekleştiren ve bu konuda yetkili olan tek bayi oldukları görülmektedir. Bu doğrultuda, haklarında inceleme yürütülen Aytürk Petrol Ürünleri Pazarlama A.Ş.'nin (AYTÜRK PETROL) İpsala sınır kapısında, Can Enerji ve Akaryakıt Ürünleri Ltd. Şti.⁹ (CAN ENERJİ) ile Karacan Grup Enerji Akaryakıt Petrol Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (KARACAN ENERJİ) Kapıkule sınır kapısında ve yine KARACAN ENERJİ'nin Hamzabeyli sınır kapısında hakim durumda oldukları değerlendirilmektedir.

I.5.2. Aşırı Fiyat İddialarına İlişkin Değerlendirme

I.5.2.1. Rekabet Hukukunda Aşırı Fiyatlandırma

- (20) Aşırı fiyat, pazar gücünün uygulanması sonucunda sürekli olarak rekabetçi düzeyin önemli ölçüde üzerinde belirlenen fiyat olarak tanımlanmaktadır. Aşırı fiyatlandırma sonucunda rekabetçi piyasalarda oluşan tüketici fazlasının bir kısmı pazar gücünü elinde bulunduran firmaya üretici fazlası olarak geçmekte; bir kısmı ise tamamen kaybolmaktadır.
- (21) Rekabet hukuku uygulamalarının tüketici refahı odaklı olduğu göz önünde bulundurulduğunda, sömürücü nitelikteki davranışlar içerisinde yer alan ve tüketici refahında doğrudan bir kayba ve dağılım etkisizliğine yol açan aşırı fiyatlandırma

⁹ CAN ENERJİ 02.06.2018 tarihi itibarıyla KARACAN ENERJİ'ye devredilmiştir.

davranışının, rekabet hukukunun temel ilgi alanlarından birini oluşturduğunu söylemek mümkündür. Ancak aşırı fiyatlama müdahale bazı tartışmaları da beraberinde getirmekte; bazı rekabet hukuku sistemlerinde ihlal olarak nitelendirilen aşırı fiyatlama, bazı sistemlerde ise hukuka uygun kabul edilmektedir. Bu tartışmaların kavramsal ve uygulamaya yönelik olduğu görülmektedir.

- (22) Kavramsal olarak değerlendirildiğinde, tekel gücüne sahip olan veya hâkim durumda bulunan teşebbüslerin fiyat belirleyici konumda buldukları ve fiyatlarını kendi maliyet yapılarına göre belirledikleri yönünde yapılan tanımlamalar dikkate alınacak olursa¹⁰, aşırı fiyatlama tekel gücü ve hâkim durum kavramlarından ayrı düşünülemez. Bu nedenle aşırı fiyatlamayı yasaklama, belirli bir düzeyde pazar gücüne sahip olan teşebbüslerin kâr maksimizasyonu davranışlarını yasaklama sonucunu doğurabilecektir. Uygulamaya yönelik olarak yapılan tartışmaların ise aşırı fiyatlamaya tanımında yer alan “fiyatın sürekli bir biçimde ve önemli ölçüde rekabetçi fiyatın üzerinde olması” durumunun rekabet otoritelerince sağlıklı bir şekilde tespit edilip edilemeyeceği ile rekabet hukukunun aşırı fiyatlamaya müdahale etmede doğru bir araç olup olmadığına ilişkin olduğu görülmektedir.
- (23) ABD’de aşırı fiyatlamaya rekabet hukuku çerçevesinde müdahale edilmediği görülmekte; AB rekabet hukukunun aşırı fiyatlama davranışına müdahale etmesinin yasal dayanağını ise Avrupa Birliği’nin İşleyişine Dair Anlaşma’nın (ABİDA) 102. maddesi oluşturmaktadır. Bu maddede kötüye kullanma örnekleri arasında sayılan “Doğrudan ya da dolaylı olarak haksız alım ya da satış fiyatları uygulamak veya haksız ticari koşullar öne sürmek” aşırı fiyatlamayı da içine alan bir başlık olarak kabul edilmektedir. Ancak uygulamaya bakıldığında bu kötüye kullanma halinin sınırlı sayıda karara konu olduğu görülmektedir. Her iki hukuk sistemi uygulamasında da pazarın kısa ya da orta vadede kendi kendini düzeltmesinin beklendiği hallerde rekabet otoritelerinin aşırı fiyatlamaya müdahale etmemesi gerektiği yönünde geniş bir görüş birliği vardır. Bununla birlikte, yüksek giriş engellerinin var olduğu ve uzun dönemde rekabetin sağlanamayacağı durumlarda düzenleme gereğinin ortaya çıktığı iki hukuk sisteminde de kabul edilmiştir.
- (24) Aşırı fiyatlamaya müdahale, beraberinde getirdiği birtakım sakıncalar nedeniyle tartışmalara konu olmaktadır. Bu sakıncalar, yüksek fiyatların sağlayacağı pazara yeni girişlerin engellenmesi, yatırım ve inovasyon güdüsünün azaltılması ile rekabet otoritelerinin uygulamada karşılaşılabileceği aşırı fiyat tespitinde yapılabilecek hatalar, yaptırım ve tedbir uygulamalarının neden olabileceği zararlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle aşırı fiyatlama yoluyla hâkim durumun kötüye kullanıldığı sonucuna ulaşabilmek için pazara ilişkin aşağıdaki faktörlerin de değerlendirilmesi gerekmektedir:
- Pazar payları ve pazardaki yoğunlaşma oranları,
  - Pazara giriş ya da pazarda genişleme engelleri (yasal engeller, kapasite sınırlamaları, kapsam ve ölçek ekonomileri, mutlak maliyet avantajları, anahtar girdiye ayrıcalıklı erişim, yüksek derecede gelişmiş dağıtım ve satış ağı, yerleşik firmanın pozisyonu -tecrübe, şöhret ve kapasitesi- ve şebeke etkisi, uzun süreli stratejik engeller gibi diğer stratejik engeller),

¹⁰ Amerika Birleşik Devletleri (ABD) rekabet hukukunda Sherman Antitröst Yasası’nda tekel gücü fiyatları kontrol etme ya da rekabeti engelleme gücü olarak tanımlanmakta; Avrupa Birliği (AB) rekabet hukukunda ise hakim durum teşebbüse rakiplerinden, müşterilerinden ve nihai olarak tüketicilerinden önemli ölçüde bağımsız davranma gücü vererek ilgili pazardaki etkin rekabeti önleme olanağı sağlayan ekonomik güce sahip olmak şeklinde tanımlanmaktadır.

- Alıcı gücü.

- (25) Aşırı fiyatlama ile ilgili yapılan tartışmalardan bir diğeri ise sektörel düzenlemenin bulunması durumunda rekabet otoritelerinin aşırı fiyatlama davranışlarına müdahale edip etmeyeceğidir. İki yönde de görüşlerin bulunduğu görülmekle birlikte, sektörel düzenlemelerin başarısızlığı nedeniyle aşırı fiyatlamanın gerçekleşmesi halinde rekabet otoritesinin müdahalede bulunmak yerine, rekabet savunuculuğu çerçevesinde ilgili otoriteye bu yöndeki görüşlerini iletmesi gerektiğini savunanlar da bulunmaktadır.
- (26) Tüm bu tartışmalar çerçevesinde, aşırı fiyatın tanımlanmasına ve tespitine ilişkin hukuki çerçevenin alınan kararlarla çizildiği görülmektedir. ABAD United Brands kararında^{11,12}, “*hâkim durumdaki teşebbüsün bu durumdan kaynaklanan, normal ve yeterli derecede etkin rekabetin olması halinde elde edemeyeceği ticari faydaları elde edebileceği imkanlardan faydalanıp faydalanmadığının belirlenmesi*”nin önemine vurgu yapmış ve “*sunulan ürünün ekonomik değerine kıyasla aşırı*” fiyat uygulamanın bir kötüye kullanma hali olduğunu belirtmiştir. Buradan yola çıkarak hâkim durumda bulunan bir teşebbüsün rekabetçi şartlarda uygulayamayacağı ve sunduğu ürünün/hizmetin ekonomik değerinin önemli ölçüde üzerinde olan fiyatların rekabet hukuku anlamında aşırı fiyat olarak değerlendirileceği söylenebilecektir.
- (27) Aşırı fiyatın tespitine yönelik yapılan değerlendirmelerde “*ekonomik değer testi*”nin (EDT) uygulamaların temelini oluşturduğu, daha sonra geliştirilen yöntemlerin ise EDT ile çizilen temel çerçeveye dayandığı görülmektedir. İki aşamalı bir test olan EDT’nin ilk aşamasında incelemeye konu ürün/hizmet fiyatı ile maliyeti karşılaştırılmakta, ikinci aşamada ise incelenen fiyat kendi içinde ya da rakip ürün/hizmet fiyatları ile kıyaslanmaktadır. Fiyat-maliyet karşılaştırmasında, bir ürün/hizmetin sunulması için katlanılan maliyetler ile satış fiyatı arasındaki fark değerlendirilmekte ve bir teşebbüsün ne oranda kâr elde ettiği tespit edilmektedir. Bu yaklaşımda maliyetin ve üzerine eklenen makul kâr marjının toplamını aşan fiyatların aşırı olduğu kabul edilmektedir. Ancak ekonomik değer yalnızca katlanılan maliyetler gibi arz yönlü faktörlerle hesaplanması durumunda, talep gibi maliyet dışı unsurların göz ardı edilmesi eksik değerlendirmelere yol açabilmektedir.
- (28) EDT’nin ilk aşamasında yaşanan zorluklardan bir diğeri ise ne ölçüde bir kâr marjının aşırı olacağına belirlenmesidir. Faaliyet gösterilen sektörün özellikleri, yatırım miktarı, batık maliyetler ve fırsat maliyetleri gibi faktörler makul kâr marjının hesaplanmasında göz önünde bulundurulmalıdır. Ancak tüm bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda, fiyat-maliyet karşılaştırmasının her zaman ve her sektör için doğru sonuçlar veremeyeceği açıktır. Bu nedenle, aşırı fiyat tespitinde ilk aşamada ulaşılan sonuçların tek başına yeterli olamaması nedeniyle ikinci aşamada elde edilen bulgularla birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (29) Fiyat kıyaslamasının konu olduğu ikinci aşamada, ürün/hizmet fiyatı teşebbüsün hem kendi fiyatı ile hem rakip teşebbüs fiyatları ile karşılaştırılmaktadır. Bu kapsamda rakipler/pazarlar arasında fiyat karşılaştırması, coğrafi fiyat karşılaştırması ve zaman

¹¹ Case 27/76 United Brands Company v. Commission (1978) ECR 207.

¹² United Brands kararında, Komisyon’un Chiquita kararına karşı yaptığı başvurusu değerlendirilmiştir. Komisyon, söz konusu kararında, Chiquita markalı muzların sağlayıcısı olan ve Belçika, Lüksemburg, Danimarka, Almanya, İrlanda ve Hollanda’dan oluşan ilgili pazarda hâkim durumda olduğu tespit edilen United Brands’in hakim durumunu yeniden satış koşullarını belirlemek, fiyat ayrımcılığı yapmak, mal vermeyi reddetmek ve haksız satış fiyatları uygulamak suretiyle kötüye kullandığına hükmetmiştir. ABAD, Komisyon kararının haksız satış fiyatlarına ilişkin kısmını delil yetersizliğinden dolayı bozmuş, diğer üç ihlale ilişkin kısmını onamıştır.

içerisinde fiyat karşılaştırması yöntemleri uygulanmaktadır. Bu aşamada fiyat düzeylerinin kıyaslanması esas olmakla birlikte, kâr marjlarının kıyaslanması söz konusu olabilmektedir. Kendi fiyatları ile yapılan kıyaslamada, teşebbüsün farklı coğrafi bölgelerde, farklı müşteri gruplarına ve farklı zaman dilimlerinde uyguladığı fiyatlar karşılaştırılabilmektedir.

- (30) Aşırı fiyat kavramına ve tespitine yönelik Kurul kararları incelendiğinde ise; hakim durumda bulunan bir teşebbüsün rekabetçi şartlarda uygulayamayacağı ve sunduğu ürününü/hizmetin ekonomik değerinin önemli ölçüde üzerinde olan fiyatların rekabet hukuku anlamında aşırı fiyat olarak değerlendirildiği görülmektedir. Kurulun bugüne kadar izlediği yaklaşım, aşırı fiyata ancak sınırlı bazı koşullar altında rekabet hukuku çerçevesinde müdahale edilmesi gerektiğini işaret etmektedir. Bu yaklaşımın altında yatan gerekçe, müdahale sonucunda teşebbüslerin kârlarının sınırlandırılması nedeniyle pazara yeni girişlerin ve pazarda yatırımların engellenmesi gibi pazarın işleyişine ilişkin sakıncalar ve rekabet otoritelerinin aşırı fiyatlamamanın tespiti ve aşırı fiyatlamaya müdahale yöntemindeki hata riskidir.
- (31) Kurulun 06.04.2001 tarihli ve 01-17/150-39 sayılı *BELKO* kararı¹³, aşırı fiyatlamadan dolayı ihlal tespit edilerek cezai yaptırım uygulanan ilk karardır. Söz konusu kararda aşırı fiyatlamamanın 4054 sayılı Kanun kapsamında ele alınmasına yönelik yapılan değerlendirmeler şu şekildedir:

“Uygulamada Kanun’da öngörülenlerden başka bir takım kötüye kullanma halleri benimsenebileceğine göre, tekelci fiyatın da bunlardan biri olmaması için bir sebep bulunmamaktadır.

... tekelci fiyat tekelden kaynaklanan sosyal maliyetin temel sebeplerinden biridir ve eğer anti-tekelleme hükmüyle izlenen amaç tekelden kaynaklanan olumsuzlukların bertaraf edilmesi ise, bu uygulamanın yasaklama kapsamında kabul edilmesi doğal bir netice olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim anlamı itibarıyla kötüye kullanma kavramına tekelleme fiyatlamadan belki de daha uygun bir örnek davranış biçimi bulmak güçtür...

Her ne kadar fiyatlara müdahale mercii olmasa da Rekabet Kurumu, gerek sömürücü gerekse dışlayıcı sonuçlar doğursun hakim durumdaki teşebbüslerin bu tür uygulamaları karşısında önlem alma zorunluluğunda olan yegane Kurum olarak karşımıza çıkmaktadır.”

- (32) Yapılan bu değerlendirme ile aşırı fiyat uygulamasının 4054 sayılı Kanun kapsamında ele alınması gereken bir kötüye kullanma hali olarak kabul edildiği görülmektedir. İlgili kararda aşırı fiyatın tespitinde EDT esas alınmış, diğer coğrafi pazarlardaki satış fiyatları ile karşılaştırarak *BELKO*’nun fiyatlarının %50-60 oranında daha yüksek olduğu tespit edilmiş ve yapılan değerlendirme sonucunda *BELKO*’nun *aşırı yüksek fiyat uygulayarak hakim durumunu kötüye kullandığına* karar verilmiştir. Danıştay 10. Dairesi *BELKO* kararını onamıştır¹⁴. Benzer şekilde, *HAVAŞ*¹⁵

¹³ Söz konusu kararda, Ankara ilinde kömür ithalatı ve satışı hakkını münhasıran elinde bulunduran bir belediye teşebbüsü olan *BELKO*’nun Ankara ısınma amaçlı kömür pazarındaki hakim durumunu aşırı fiyat uygulayarak kötüye kullandığı iddiası incelenmiştir.

¹⁴ Danıştay 10. Dairesi, E: 2001/4817, K: 2003/4770 sayılı kararında, aşırı fiyat uygulamasının 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesi kapsamında ele alınabileceğine hükmetmiş; *“rekabet koşullarının bulunmadığı, piyasanın kendi kendini düzeltmediği, aşırı fiyatlandırmanın yeni girişleri teşvik etmediği, giriş engellerinin bulunduğu, bilgi akışının tam ve homojen olmadığı bir ekonomide... [aşırı fiyat] gibi istismar edici eylemlere rekabet kuralları aracılığıyla müdahale edilebileceğini”* ifade etmiştir.

¹⁵ 03.01.2008 tarihli ve 08-01/5-4 sayılı Kurul kararı.

kararında da “ürünün ekonomik değeriyle kabul edilebilir bir ekonomik bağı bulunmayan aşırı fiyat” hakim durumun kötüye kullanılması olarak değerlendirilmiştir.

- (33) Aşırı fiyat tespitinde ürünün ekonomik değeri ile fiyatı arasındaki ilişkinin belirlenmesinde ise Kurul fiyat karşılaştırması ve fiyat-maliyet analizinden oluşan iki aşamalı bir test benimsemekte; ancak AB yaklaşımından farklı olarak fiyat karşılaştırmasına öncelik vererek, fiyat-maliyet analizini maliyetlerin kesin olarak hesaplanabildiği durumlarda kullanmaktadır. Bu doğrultuda *BELKO* kararında, Kurul maliyetlere ilişkin kapsamlı bir analiz gerçekleştirmiş ve finansman maliyeti de dahil olmak üzere şirketin tüm muhasebe kaynaklı maliyetlerini dikkate almıştır. *TEDAŞ*¹⁶ kararında ise fiyat-kâr marjı analizi gerçekleştirilmiş ve muhasebe temelli toplam maliyetler dikkate alınarak hesaplanan ortalama birim maliyet ile genel ortalama fiyatlar karşılaştırılmıştır. Yapılan analizde, elektrik fiyatlarındaki artış enflasyon oranıyla kıyaslanmış, ayrıca OECD ülkeleri ile Türkiye elektrik fiyatları karşılaştırılmıştır.
- (34) *BELKO* kararında tespit edilen %50-60 oranındaki fiyat farkı doğrultusunda, *MTS* kararında¹⁷ aşırı fiyatın tespitine ilişkin olarak fiyat kıyaslaması yapılmış ancak %25-30 aralığında olan fiyat farklılığı aşırı fiyat tespiti için yeterli bulunmamış; *Biletix* kararında¹⁸ da aşırı fiyatın tespiti için %11-18 aralığında olan marjın aşırı olmadığı değerlendirilmiştir.
- (35) Öte yandan Kurul, *BOTAŞ-EGO-İZGAZ-İGDAŞ* kararında¹⁹ düzenlemeye tabi olan pazarlar bakımından aşırı fiyatlama değerlendirmesi yapmamayı tercih etmiş, teşebbüslerin aşırı fiyatlama davranışlarına müdahale edebilmek için fiyat serbestine sahip olmaları gerektiği yönünde bir değerlendirme yapmıştır. İncelemeye konu olan teşebbüslerin doğal gaz satış fiyatlarının alt ve üst limitlerinin ilgili bakanlık tarafından belirlenmesi nedeniyle fiyat serbestisine sahip olmadıkları değerlendirilerek, aşırı fiyatlamamanın söz konusu olmadığına karar verilmiştir.
- (36) Ancak Kurul *ASKİ-2* kararında²⁰, düzenlemeye tabi bir pazar olması ve fiyatın tespit yönetimine ilişkin bir düzenleme bulunduğu halde; fiyatların aşırı olabileceği değerlendirmesini yaparak, ilgili düzenlemenin uygun olmadığı ve aşırı fiyat düzeylerinin önüne geçecek şekilde yeniden tanzim edilmesi gerektiği yönünde görüş gönderilmesine karar vermiştir.
- (37) Kurulun aşırı fiyat tespitinde bulunduğu bir diğer önemli karar ise *TÜPRAŞ* kararıdır²¹. Kararda, *TÜPRAŞ* tarafından uygulanan rafineri satış fiyatları (RSF), en yakın erişilebilir dünya serbest piyasa fiyat oluşumu olarak kabul edilen Platts İtalya CIF Med fiyatları ve *TÜPRAŞ*'in ihracat fiyatları ile karşılaştırılmıştır. RSF'nin Platts İtalya CIF Med fiyatları ile karşılaştırılması sonucunda; 11.10.2008-01.01.2009 tarihleri arasında ortalama RSF'nin, ortalama Platts İtalya CIF Med fiyatlarından benzinde %14,5 ve motorinde %15 oranında daha yüksek olduğu görülmüştür. RSF ile ihracat fiyatlarının karşılaştırılması sonucunda ise; 2008'in son üç ayında RSF ile ihracat fiyatları arasındaki farkın kurşunsuz benzinde %20-30, motorinde ise %20 oranına kadar çıktığı tespit edilmiştir. Yapılan değerlendirmede, inceleme konusu akaryakıt ürünlerinin tüm sektörleri etkileyen önemli bir maliyet kalemini oluşturduğu,

¹⁶ 30.04.2002 tarihli ve 02-26/262-102 sayılı Kurul kararı.

¹⁷ 26.05.2006 tarihli ve 06-36/462-124 sayılı Kurul kararı.

¹⁸ 01.03.2007 tarihli ve 07-18/164-54 sayılı Kurul kararı.

¹⁹ 08.03.2002 tarihli ve 02-13/127-54 sayılı Kurul kararı.

²⁰ 20.12.2006 tarihli ve 06-92/1176-354 sayılı Kurul kararı.

²¹ 17.04.2014 tarihli ve 14-03/60-24 sayılı Kurul kararı.

hane halkı tüketim harcamalarında ve tüketici fiyatları endeksinde önemli bir paya sahip olduğunun dikkate alınması gerektiği vurgulanmıştır. Sonuç olarak, TÜPRAŞ'ın hâkim durumda olduğu kurşunsuz benzin toptan satışı ve motorin toptan satışı pazarlarında 11.10.2008-01.01.2009 tarihleri arasında fiyatlandırma davranışları ile hâkim durumunu kötüye kullandığına ve böylelikle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiğine karar verilmiştir.

I.5.2.2. Aşırı Fiyatlama Kapsamında Akaryakıt Bayilerinin Fiyatlarına İlişkin Yapılan İnceleme, Tespit ve Değerlendirmeler

- (38) Aşırı fiyatlamaya ilişkin yapılacak inceleme kapsamında, öncelikle Kapıkule, Hamzabeyli ve İpsala sınır kapılarında faaliyet gösteren akaryakıt bayileri tarafından ÖTV ve KDV'den muaf bir şekilde satışı gerçekleştirilen motorinin edinme bedeli de dikkate alınarak kâr marjı oranları hesaplanmış, daha sonra, elde edilen veriler diğer sınır kapılarında benzer bir şekilde satışı gerçekleştirilen motorin satış fiyatları ve marj oranları ile karşılaştırılmıştır. Başvuru kapsamında aşırı fiyatlama iddialarının 2018 yılına dair olduğu anlaşıldığından, inceleme 01.01.2018 ile 31.01.2019 tarihlerini kapsayan döneme yönelik olarak yapılmıştır.
- (39) Buna göre, İpsala sınır kapısında faaliyet gösteren AYTÜRK PETROL'ün 01.01.2018 ile 31.01.2019 tarihleri arasında motorine ilişkin vergi istisnası kapsamında uyguladığı satış fiyatları, ürün edinme bedelleri ve oluşan marj oranları Grafik 1'de gösterilmektedir. AYTÜRK PETROL'ün marj oranının, 396 günlük bu dönemin iki gününde (.....) olduğu, 359 gününde (.....) ile (.....) aralığında kaldığı, 35 gününde ise (.....) ile (.....) arasında seyrettiği görülmektedir. İncelenen dönem içerisinde minimum (.....) ve maksimum (.....) olan marj oranının ortalaması ise (.....) olarak gerçekleşmiştir.

Grafik-1: İpsala Sınır Kapısında AYTÜRK PETROL'ün Satış Fiyatları (TL/lt), Edinme Bedelleri (TL/lt) ve Marj Oranları

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: Opet Petrolcülük A.Ş. (OPET) tarafından gönderilen cevabi yazı.

- (40) Hamzabeyli sınır kapısında faaliyet gösteren KARACAN ENERJİ'nin, incelemeye konu dönemde motorine ilişkin vergi istisnası kapsamında uyguladığı satış fiyatları, ürün edinme bedelleri ve oluşan marj oranları Grafik 2'de gösterilmektedir. KARACAN ENERJİ'nin marj oranlarının, 396 günlük bu dönemin yedisinde (.....) gerçekleştiği, 370 günde (.....) ile (.....) oranında kaldığı, 19 günde ise (.....)'in üzerine çıktığı anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, (.....) ile (.....) aralığında seyreden marj oranının ortalaması ise (.....) olarak gerçekleşmiştir.

Grafik-2: Hamzabeyli Sınır Kapısında KARACAN ENERJİ'nin Satış Fiyatları (TL/lt), Edinme Bedelleri (TL/lt) ve Marj Oranları

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: OPET tarafından gönderilen cevabi yazı.

- (41) Kapıkule sınır kapısında faaliyet gösteren CAN ENERJİ ile KARACAN ENERJİ'nin söz konusu dönemde motorine ilişkin vergi istisnası kapsamında uyguladığı satış fiyatları, ürün edinme bedelleri ve oluşan marj oranları Grafik 3'te gösterilmektedir. Kapıkule sınır kapısında oluşan marj oranlarının, incelenen 396 günlük dönemin 282'sinde (.....) ile (.....) arasında kaldığı, 114'ünde ise (.....)'i geçtiği görülmektedir. (.....) ile (.....) aralığında seyreden marj oranının, ortalaması ise (.....)'dir.

Grafik-3: Kapıkule Sınır Kapısında CAN ENERJİ ve KARACAN ENERJİ'nin Satış Fiyatları (TL/lt), Edinme Bedelleri (TL/lt) ve Marj Oranları

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: Petol Ofisi A.Ş. (PO) tarafından gönderilen cevabi yazı.

- (42) Yukarıda yer verilen grafikler de dikkate alınarak yapılacak değerlendirmeye geçmeden önce, incelenen teşebbüslerin fiyat serbestisine sahip olup olmadıkları analiz edilmiştir. İncelemeye konu olan sınır kapılarında faaliyet gösteren akaryakıt bayilerinin ÖTV ve KDV'den muaf bir şekilde gerçekleştirecekleri motorin satışı kapsamında uygulayacakları satış fiyatına ilişkin mevzuat hükümleri incelendiğinde, buna yönelik ilgili düzenlemenin satış fiyatının, ürünün edinme bedelinin %8 fazlasını aşamayacağı şeklinde olduğu görülmektedir. Bu düzenleme haricinde ise akaryakıt bayilerinin faaliyetleri kapsamında satış fiyatlarını belirlemelerine ilişkin herhangi bir müdahalenin bulunmadığı anlaşılmıştır.
- (43) Bununla birlikte, Grafik1, 2 ve 3 incelendiğinde, İpsala, Hamzabeyli ve Kapıkule sınır kapılarında faaliyet gösteren bayilerin incelenen süre içerisinde sırasıyla ortalama (.....), (.....) ve (.....) marj oranlarıyla çalıştıkları; bu dönem içerisinde zaman zaman marj oranlarının günlük bazda %15-20 aralığına çıktığı, bazı dönemlerde ise eksi yönde seyrettiği görülmektedir.
- (44) Daha önce de belirtildiği üzere aşırı fiyat değerlendirmesinde ne ölçüde bir kâr marjının aşırı olacağı konusunda her durumda geçerli tek bir orandan bahsedilememektedir. Bu nedenle, yukarıda yer verilen satış fiyatı-edinme bedeli analizinin aşırı fiyat analizinde tek başına yeterli olmadığı değerlendirilmektedir. Dolayısıyla, İpsala, Hamzabeyli ve Kapıkule sınır kapılarında uygulanan satış fiyatları ve oluşan marj oranlarıyla diğer sınır kapılarında faaliyet gösteren bayilerce uygulanan satış fiyatları ve oluşan marj oranları karşılaştırılmıştır.
- (45) EPDK tarafından gönderilen cevabi yazıda ihraç malı taşıyan araçlara vergiden istisna olacak şekilde motorin satışı yapılan diğer sınır kapılarının Gürbulak, Pendik, Mersin ve Çeşme olduğu belirtilmiştir. Grafik 4'te bütün sınır kapılarındaki satış fiyatları bir arada verilmektedir.

Grafik-4: Sınır Kapılarında Vergi İstisnası Kapsamında Uygulanan Motorin Satış Fiyatları (TL/lt)

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: OPET, PO, Shell & Turcas Petrol A.Ş. (SHELL) ve EPDK tarafından gönderilen cevabi yazılar.

- (46) Bu verilere göre, dosya kapsamında incelenmekte olan İpsala, Hamzabeyli ve Kapıkule sınır kapılarında uygulanan satış fiyatları, diğer sınır kapılarındaki satış fiyatlarına benzer bir eğilime sahip olmakla birlikte, özellikle 2018'in ikinci yarısında fiyatlar arasındaki fark artış göstermektedir. Her ne kadar satış fiyatlarının karşılaştırılması aşırı fiyatlamaya ilişkin yapılan analizlerde önemli bir yöntem olsa da, incelenen teşebbüslerin maliyetlerinin (bu dosya kapsamında edinme bedellerinin) farklılaşması halinde yanıltıcı sonuçlar verebilecektir. Bu noktada marj oranlarının karşılaştırılmasının daha sağlıklı sonuçlar sağlayacağı değerlendirilmektedir. Daha detaylı bir analiz gerçekleştirmek amacıyla aşağıda sırasıyla İpsala, Hamzabeyli ve Kapıkule sınır kapılarındaki satış fiyatları ve oluşan marj oranları, diğer kapılardaki fiyatlar ve marj oranları ile kıyaslanmıştır.

Grafik-5: İpsala Sınır Kapısı ile Diğer Sınır Kapılarında Vergi İstisnası Kapsamında Uygulanan Motorin Satış Fiyatları (TL/lt) Kıyaslaması

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: OPET, PO, SHELL ve EPDK tarafından gönderilen cevabi yazılar.

Grafik-6: İpsala Sınır Kapısı ile Diğer Sınır Kapılarında Oluşan Marj Oranları Kıyaslaması

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: OPET, PO, SHELL ve EPDK tarafından gönderilen cevabi yazılar

- (47) Grafik 5'te yer alan bilgiler kapsamında İpsala sınır kapısında AYTÜRK PETROL tarafından uygulanan satış fiyatlarının, incelenen dönem içerisinde diğer sınır kapılarında uygulanan satış fiyatlarından ortalama (.....) oranında daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, incelenen dönem içerisindeki ortalama marj oranları kıyaslandığında ise bu oranın İpsala'da (.....) iken, Çeşme'de (.....), Pendik'te (.....), Mersin'de (.....) ve Gürbulak'ta (.....) olduğu görülmektedir.

Grafik-7: Hamzabeyli Sınır Kapısı ile Diğer Sınır Kapılarında Vergi İstisnası Kapsamında Uygulanan Motorin Satış Fiyatları (TL/lt) Kıyaslaması

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: OPET, PO, SHELL ve EPDK tarafından gönderilen cevabi yazılar.

Grafik-8: Hamzabeyli Sınır Kapısı ile Diğer Sınır Kapılarında Oluşan Marj Oranları Kıyaslaması

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: OPET, PO, SHELL ve EPDK tarafından gönderilen cevabi yazılar.

- (48) Grafik 7'de görüldüğü üzere, Hamzabeyli sınır kapısında KARACAN ENERJİ tarafından uygulanan satış fiyatları, diğer sınır kapıları ile paralellik göstermekte olup,

incelenen dönem içerisinde diğer sınır kapılarında uygulanan satış fiyatlarının ortalamasından (.....) oranında daha yüksek gerçekleşmiştir. Öte yandan, Hamzabeyli kapısında (.....) şeklinde oluşan ortalama marj oranının ise Çeşme'de (.....), Pendik'te (.....), Mersin'de (.....) olarak gerçekleşen marj oranlarının altında olduğu görülmektedir.

Grafik-9: Kapıkule Sınır Kapısı ile Diğer Sınır Kapılarında Vergi İstisnası Kapsamında Uygulanan Motorin Satış Fiyatları (TL/lt) Kıyaslaması

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: OPET, PO, SHELL ve EPDK tarafından gönderilen cevabi yazılar.

Grafik-10: Kapıkule Sınır Kapısı ile Diğer Sınır Kapılarında Oluşan Marj Oranları Kıyaslaması

(.....TİCARİ SIR.....)

Kaynak: OPET, PO, SHELL ve EPDK tarafından gönderilen cevabi yazılar.

- (49) Son olarak Kapıkule sınır kapısına bakıldığında, uygulanan satış fiyatlarının diğer kapılardaki fiyatlardan ortalama (.....) oranında daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, (.....)'lık ortalama marj oranının ise Çeşme'de (.....), Pendik'te (.....), Mersin'de (.....) olarak gerçekleşen marj oranlarına oldukça yakın olduğu görülmektedir.
- (50) Bu noktada dikkat çeken husus Gürbulak sınır kapısında uygulanan satış fiyatları ve marj oranlarının tüm grafiklerde diğer sınır kapılarına kıyasla daha düşük olması, hatta marj oranlarının incelenen sürenin yarısından çoğunda (.....) veya (.....) seyretmesidir. EPDK ve PO'dan gelen bilgiler incelendiğinde, Gürbulak sınır kapısında faaliyet gösteren akaryakıt istasyonunun UND Gürbulak Gümrük İşletmeleri ve Yatırım A.Ş. tarafından işletildiği görülmektedir. Başvuru sahibi de olan UND, "Türkiye kara nakliye sektörünün her türlü sorununu ulusal ve uluslararası platformda çözmek amacıyla bir araya gelen sektör temsilcileri tarafından" kurulmuş bir meslek örgütü olup, üyelerinin en önemli gider kalemlerinin başında gelen akaryakıt maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla çeşitli hizmetler sunmaktadır²². Dolayısıyla, UND tarafından işletilen Gürbulak sınır kapısındaki akaryakıt bayisinin diğer bayilere nazaran daha düşük marj oranları ve daha düşük fiyatlarla satış yapmak üzerine bir strateji benimsemiş olabileceği değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda, yapılacak kıyaslamalarda bu hususun da göz önünde bulundurulması önem taşımaktadır. Nitekim Gürbulak sınır kapısı hariç tutularak yapılan analizde İpsala, Hamzabeyli ve Kapıkule sınır kapılarındaki satış fiyatları ile diğer kapılardaki ortalama satış fiyatı arasındaki farkların yaklaşık (.....) oranında azaldığı görülmektedir.
- (51) Yukarıda yer verilen tüm bu bilgiler özetlenecek olursa;
- İpsala, Hamzabeyli ve Kapıkule sınır kapılarında faaliyet gösteren bayilerin incelenen süre içerisinde satış fiyatları ve edinme bedelleri dikkate alınarak oluşturulan ortalama marj oranlarının sırasıyla (.....), (.....) ve (.....) olarak

²² Bkz. <https://www.und.org.tr/tr/8/hakkimizda>

gerçekleştiği, bu dönem içerisinde bazı günlerde marj oranlarının negatif yönde oluşurken, bazı günlerde ise %15-20 aralığına çıktığı,

- İncelemeye konu olan bu üç sınır kapısı ile diğer sınır kapılarındaki satış fiyatları incelendiğinde fiyatlarda yaşanan değişimlerin birbirlerine paralel olduğu, satış fiyatları kıyaslandığında ise İpsala, Hamzabeyli ve Kapıkule'de uygulanan satış fiyatlarının diğer kapılarda uygulanan ortalama satış fiyatlarından sırasıyla (.....), (.....) ve (.....) oranında daha yüksek olduğu,
- İncelenen dönem içerisindeki ortalama marj oranlarının ise İpsala'da (.....), Hamzabeyli'de (.....), Kapıkule'de (.....), Çeşme'de (.....), Pendik'te (.....), Mersin'de (.....) ve Gürbulak'ta (.....) olduğu

görülmektedir.

- (52) Bu doğrultuda, şikayete konu olan İpsala, Hamzabeyli ve Kapıkule sınır kapılarında faaliyet gösteren akaryakıt bayilerine yönelik olarak gerek marj oranları dikkate alınarak yapılan analiz, gerekse diğer sınır kapılarında faaliyet gösteren bayilerin fiyatları ve marj oranları göz önüne alınarak gerçekleştirilen karşılaştırmalar ile ulaşılan sonuçların aşırı fiyat iddiasını desteklemediği değerlendirilmektedir.
- (53) Sonuç olarak, Kapıkule, Hamzabeyli ve İpsala sınır kapılarında ÖTV ve KDV'den muaf bir şekilde akaryakıt satışı faaliyeti gösteren akaryakıt bayilerinin uyguladıkları yüksek fiyatlarla 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettikleri iddiasına ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (54) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.